

Tannteknikk og etikk...

En ting som har opptatt meg i den senere tiden, er oppdagelsen av at våre naturlige samarbeidspartnere, tannteknikerne, i økende grad sliter med redusert arbeidsmengde og ditto inntjening. Det har allerede vært, og forventes, flere konkurser i bransjen. Samtidig oppgir de kollegaene jeg har snakket med, at de ikke har mindre profesjonell etikk i sin praksis, kanskje snarere tvert om. Hva skyldes dette misforholdet? En økende grad av import fra lavkostland? Går våre valg stille og rolig i den retning slik at vi som tannleger er med på å utradere en god norsk kompetanse og en hel yrkesgruppe? En ekspertise det har tatt år å bygge opp og innlemme i vårt naturlige samarbeidsbegrep?

Er det ikke da på tide at vi får en god åpen debatt om temaet og ikke lar ting skjje i mer eller mindre ubevisst stillhet?

Slik jeg ser det, er nærheten til fagpersonen tannteknikeren helt essensiell for det endelige produkt. Og ny teknologi med digitalisering av foto og prosesser mener jeg bare gjør det enda viktigere å utvikle samarbeid med lokal kompetanse. Det gjør det viktigere og enklere for tannlege og tanntekniker å samarbeide om planlegging og gjennomføring. Ved at begge ser pasienten gjennom hele den protetiske fasen, også slik at tannteknikeren med egne øyne får se det ferdige produktet i pasientens munn, er dette det optimale utgangspunktet for at vi skal kunne nyttiggjøre oss den nye teknologien og kompetansen til fulle. Og det er svært viktig at tannteknikeren får se ekte tenner, og sitt eget arbeid montert blant dem.

Hvordan stiller vi oss så til prisen på de tanntekniske arbeidene? Følger vi

god gammel tannlegeetikk ved å føre tannteknikerregningen på pasientens reskonto uten påslag? Eller velger vi den mer bedriftøkonomiske tanke der det gjelder å få solgt vårt produkt til ma(x)rkedspris og så sørge for at underleveransen blir billigst mulig?

Dette siste er god tone i de fleste andre næringer og gir lederen en stjerne i boken og en ekstra runde med drinker til alle på julebordet. Er det slik vi kortsiktig vil ha det? Åpner dette for å friske opp en etisk debatt?

Jeg skal vokte meg vel for å snakke om kvalitet, siden dette innlegget er kjemisk fritt for vitenskapelige referanser, men servicebegrepet må det være mulig å ta opp. Det er vi (tannlegene) som fronter pasienten (kunden) og som er ansvarlige for det arbeidet vi foreslår og leverer. Trenger vi ikke da underleverandører som kan stille opp på våre servicenormer og pasientenes forventninger til oss? «...det er ikke det minste problem, Hansen. Klart vi skal ordne med den sprekken i protesen din. Kom tilbake om 2 uker så skal den være som ny...» Eller blir det jubel hos de som forhandler superlim....?

Dette ble flere spørsmål enn svar, men mitt ståsted skulle vel skinne klart igjennom. Spørsmålene og debatten mener jeg har stor relevans for tannteknikerne og deres fora også. Hvor tidlig og tydelig vil de være på banen? Hvilke spørsmål stiller de seg til problemet, løsning, samarbeid og etikk? Og hvordan stilles spørsmålene? Jeg har full forståelse for at enhver vil gjøre alt som er til rådighet for å redde sin egen økonomi og muligens sin arbeidsplass. Men er det verdt prisen når det dreier seg om å undergrave sin egen høye kompe-

tanse og faglige stolthet? Ligger det an til en total resignasjon fra forening og utdanningsinstitusjoner, eller er det en grei nok målsetting å forhindre et økt salg av det nevnte superlimet?

Vi trenger teknikerne. De trenger oss. Vi trenger hverandre. Og ikke minst; pasientene våre trenger at vi samarbeider og har mest mulig høykompetanse samlet og nært !

*Trond Anderssen
Drammen Tannlegesenter*

*Adresse: Drammen tannlegesenter AS,
postboks 316 Bragernes, 3001 Drammen*